

บทนำ

การศึกษาประวัติศาสตร์หมู่บ้าน เป็นโครงการวิจัยซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยได้เริ่มโครงการมาตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2523 โดยผู้ศึกษาแต่ละคนจะศึกษาคณะละ 2 หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านในภาคอีสาน ภาคกลางและภาคใต้ สำหรับภาคกลางนั้นผู้ศึกษาได้เลือกหมู่บ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งหมู่บ้านแรกมีรายงานการศึกษาออกมาเรียบร้อยแล้วคือ บ้านภาคีอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนหมู่บ้านที่สองผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาหมู่บ้านในอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเช่นเดียวกัน และรายงานการศึกษาประวัติศาสตร์หมู่บ้านฉบับนี้ เป็นรายงานการศึกษา "บ้านวังแค่ง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา"

วัตถุประสงค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านชนบทของประเทศไทย โดยเน้นถึงขบวนการเปลี่ยนแปลงในช่วง 20 กว่าปี เริ่มจาก พ.ศ. 2503 อันเป็นปีแรกของการเริ่มนำเอาแบบพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ลงทุนในการสาธารณูปโภค เช่น การชลประทาน การคมนาคมและไฟฟ้า โดยเฉพาะถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านกับเมืองได้นำพ่อค้าพร้อมสินค้า และวิทยาการใหม่ ๆ เข้ามาในหมู่บ้าน และชาวบ้านได้เดินทางติดต่อกับโลกภายนอก นอกจากนี้รัฐยังสนับสนุนเอกชนลงทุนและพัฒนาอุตสาหกรรมให้ขยายออกไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ในส่วนการปกครองระดับอำเภอได้มีข้าราชการมาประจำมากขึ้น เพื่อควบคุมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ปัจจุบันต่าง ๆ เหล่านี้มีผลกระทบต่อชาวบ้านทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม การวิจัยนี้จะศึกษาการเปลี่ยนแปลงในระดับหมู่บ้าน และจะพยายามหาปัจจัยที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และผลที่เกิดตามมาของการเปลี่ยนแปลงซึ่งกระทบต่อชุมชน